

Etusivu>Kanteen nostaminen>Sovittelu>Sovittelu perheasioissa>**Sovittelu perheasioissa**
Sovittelu perheasioissa

Kroatia

SOVITTELU

Kroatiassa tuli 1. marraskuuta 2015 voimaan uusi perhelaki (*Obiteljski zakon*; virallisen lehden (*Narodne novine*) nro 103/15). Laki muodostuu 10 erillisestä osasta, joista seitsemäs koskee pakollista perheneuvontaa ja perheasiain sovittelua.

Pakollisen perheneuvonnan tarkoituksena on auttaa perheenjäseniä sopimaan perheen sisäisistä suhteista, joiden jatkuminen pyritään turvaamaan varsinkin lasten osalta. Neuvonnassa asianosaisille myös kerrotaan oikeudellisista seuraamuksista siinä tapauksessa, etteivät he pääse sovintoon, sekä siitä, miten pannaan vireille oikeudellinen menettely, jossa päätetään lapsen henkilökohtaisista oikeuksista. Pakollinen perheneuvonta tapahtuu asiantuntijaryhmän ohjauksessa sen paikkakunnan sosiaaliturvakeskuksessa, joka on lapsen vakituinen tai tilapäinen kotipaikka tai av(i)opuolisoiden viimeinen yhteinen vakituinen tai tilapäinen kotipaikka. Perhelain mukaan pakollista perheneuvontaa ei suoriteta ennen täytäntöönpano- tai välitoimimenettelyn vireillepanoa.

Perheenjäsenten on osallistuttava neuvontaan henkilökohtaisesti, ei edustajan välityksellä.

Pakollinen perheneuvonta tapahtuu 1) ennen avioeron vireillepanoa, kun puolisoilla on yhteinen alaikäinen lapsi, ja 2) ennen muiden, vanhempainvastuuseen ja henkilökohtaisiin suhteisiin lapsen kanssa liittyvien oikeudellisten menettelyjen vireillepanoa. Pakollista perheneuvontaa ei järjestetä ennen avioeromenettelyä, jos puolisoista toinen tai molemmat 1) ovat oikeustoimikelvottomia eivätkä ymmärrä menettelyn tarkoitusta ja seurauksia edes ammatillaisen avustuksella, 2) ovat harkintakyvyttömiä tai 3) jos heidän vakituinen tai tilapäinen kotipaikkansa ei ole tiedossa.

Pakollinen perheneuvonta toteutetaan jommankumman osapuolen pyynnöstä, joka on toimitettava sosiaaliturvakeskukseen kirjallisesti tai kirjattavalla suullisella ilmoituksella. Sosiaaliturvakeskuksen on tällaisen pyynnön saatuaan vahvistettava tilaisuuden ajankohta ja kutsuttava osapuolet siihen. Sosiaaliturvakeskus voi poikkeuksellisesti järjestää osapuolille erilliset neuvontatilaisuudet, jos se katsoo, että yhteinen neuvonta on hyödytön tai jos osapuolista toinen tai molemmat ovat sitä perustelluista syistä pyytäneet.

Perheasiain sovitteluun osallistuminen on perheenjäsenille vapaaehtoista. Tästä periaatteesta poiketen sovittelun ensimmäinen istunto on pakollinen ennen avioeron vireillepanoa.

Perheasiain sovittelussa osapuolet pyrkivät ratkaisemaan perhesuhteisiin liittyvät erimielisyytensä sovinnollisesti yhden tai useamman sovittelijan avustuksella. Perheasiain sovittelijana voi toimia vain sovittelijarekisteriin kirjattu ja erityiskoulutuksen saanut henkilö, joka pysyy puolueettomana. Sovittelun perimmäisenä tarkoituksena on päästä sopimukseen yhteishuoltajuudesta ja muista lapseen liittyvistä asioista. Sen lisäksi osapuolet voivat sopia muista, esimerkiksi omaisuuden liittyvistä asioista.

Perheasiain sovittelu ei tule kysymykseen 1) tapauksissa, joissa sosiaaliturvakeskuksen asiantuntijaryhmä tai perheasiain sovittelija katsoo, että puolisoitten tasavertainen osallistuminen sovitteluun ei ole perheväkivallan takia mahdollista, 2) jos puolisoista toinen tai molemmat ovat oikeustoimikelvottomia eivätkä ymmärrä menettelyn tarkoitusta ja seurauksia edes ammatillaisen avustuksella, 3) jos puolisoista toinen tai molemmat ovat harkintakyvyttömiä tai 4) jos toisen puolison vakituinen tai tilapäinen kotipaikka ei ole tiedossa.

Perheasiain sovittelu voidaan toteuttaa muusta oikeudellisesta menettelystä irrallaan ja sitä ennen, sen aikana tai sen jälkeen. Perhelain mukaan perheasiain sovittelua ei suoriteta ennen täytäntöönpano- tai välitoimimenettelyn vireillepanoa. Henkilökohtaisia suhteita lapsen kanssa koskevan täytäntöönpanomenettelyn kuluessa tuomioistuimien voi kuitenkin poikkeuksellisesti ehdottaa osapuolille perheasiain sovittelua. Tuomioistuimien voi osapuolia kuultuaan ja tapauksen olosuhteet huomioon ottaen lykätä täytäntöönpanoa 30 päivällä ja määrätä asiantuntijan kuulemaan lasta asiassa tai ehdottaa osapuolille perheasiain sovittelua riidan ratkaisemiseksi. Tuomioistuimien voi tarvittaessa antaa asiantuntijan kanssa järjestettävän kuulemisen tai perheasiain sovittelun aikana yksityiskohtaisemman päätöksen siitä, miten henkilökohtaiset suhteet lapsen kanssa järjestetään. Näin ei kuitenkaan toimita, jos perheasiain sovittelussa ei ole päästy ratkaisuun tai jos tarvitaan kiireellisiä toimenpiteitä.

Perheasiain sovittelija ja muut sovitteluun osallistuvat henkilöt eivät saa luovuttaa sovittelun kuluessa saamia tietoja kolmansille. Tämä ei kuitenkaan koske tilanteita, joissa tietojen luovuttaminen on välttämätöntä 1) sopimuksen täytäntöönpanoa varten tai 2) lapsen suojelemiseksi tilanteessa, jossa hänen hyvinvointinsa on uhattuna, taikka henkilön fyysiseen tai psyykkiseen koskemattomuuteen kohdistuvan vakavan loukkauksen riskin poistamiseksi.

Perheasiain sovittelijan on kerrottava osapuolille luottamuksellisuusperiaatteen soveltamisalasta.

Perhelain mukaan yhteishuoltajuussopimus ja mahdolliset muut perheasian sovittelussa tehdyt sopimukset on laadittava kirjallisesti ja kaikkien osapuolten on allekirjoitettava ne. Niistä tulee täytäntöönpanokelpoisia sen jälkeen, kun tuomioistuimien on osapuolten pyynnöstä vahvistanut ne tuomioistuimen ulkopuolisessa menettelyssä.

Jos sovittelussa ei päästä sopimukseen yhteishuoltajuudesta tai muusta perhesuhteisiin liittyvästä riita-asiasta, sovittelija kirjaa loppuraporttiin, ovatko molemmat osapuolet osallistuneet sovitteluun aktiivisesti. Loppuraportti toimitetaan sovitteluun osallistuneille. Lisäksi sovittelija toimittaa sen sille tuomioistuimelle, joka oli keskeyttänyt oikeudellisen menettelyn sovittelun ajaksi.

Jos osapuolet oikeudellisen menettelyn kuluessa yhdessä ehdottavat riita-asiansa ratkaisemista perheasiain sovittelussa, tuomioistuimien voi keskeyttää menettelyn ja asettaa kolmen kuukauden määräajan, jonka kuluessa osapuolet voivat yrittää ratkaista riitansa sovittelemalla. Jos tuomioistuimien katsoo oikeudellisen menettelyn aikana, että perheriidasta on mahdollista päästä sovintoratkaisuun, se voi itsekin ehdottaa osapuolille perheasiain sovittelua. Jos osapuolet suostuvat ehdotukseen, tuomioistuimien keskeyttää menettelyn ja asettaa kolmen kuukauden määräajan, jonka kuluessa osapuolet voivat yrittää ratkaista riitansa sovittelemalla. Oikeudellista menettelyä jatketaan, jos osapuolet eivät onnistu sovittelemaan riitojaan tuomioistuimen asettamassa kolmen kuukauden määräajassa tai jos ne itse sitä pyytävät ennen kyseisen määräajan umpeutumista. Tuomioistuimen on ennen menettelyn keskeyttämistä arvioitava, onko keskeytys asianmukaista ottaen huomioon, että lapsen oikeuksia ja etua koskevissa asioissa on toimittava nopeasti.

Perheasiain sovittelijan on sovittelun aikana muistutettava velvollisuudesta huolehtia lapsen hyvinvoinnista, ja vanhempien suostumuksella hän voi antaa lapsen esittää oman näkemyksensä asioista.

Sovittelusta vastannut sovittelija ei voi osallistua asiantuntijalausuntojen eikä perhetilannetta koskevien arvioiden laatimiseen eikä osallistua millään tavoin oikeudelliseen menettelyyn, jossa käsitellään sovittelun osapuolten riitoja, paitsi laissa erikseen säädettyissä tapauksissa.

Jos sovittelija on sosiaaliturvajärjestelmän palveluksessa, osapuolten ei tarvitse maksaa sovittelusta. Järjestelmän ulkopuolisten sovittelijoiden tapauksessa osapuolten on maksettava tarjotuista palveluista.

Sovittelua koskevia säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin myös perheasiain sovitteluun.

Lisätietoja:

perhelaki (virallisen lehden nro 103/15)

perheasiain sovittelua koskevat säännöt (*Pravilnik o obiteljskoj medijaciji*; virallisen lehden nro 106/14)

laki sovittelusta (*Zakon o mirenju*; virallisen lehden nro 18/11)

Päivitetty viimeksi: 20/11/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.